

ديبرومعيشت

اورنبورغ اوچون

سنه لك بهاسى ۳ صوم « تين
يارم سنه لگى ۱ « ۵۰ »
اوچ آيلغى ۱ « »

چيت شهرلرکه

سنه لك بهاسى ۴ صوم « تين
يارم سنه لگى ۲ « »
اوچ آيلغى ۱ « ۲۰ »
بر آيلغى ۰ « ۵۰ »

چيت مملکتلرکه

سنه لك بهاسى ۶ صوم « تين
يارم سنه لگى ۳ « »
اوچ آيلغى ۲۰ « »

اورنبورغ ژورنال «دين
ومعيشت» تليفون نومبر ۲۸۹

بره ملاب
۱۲ تين

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع و صلوات و مساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا و لينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

زمان تاسيسى ۳۱ ديكابر ۱۹۰۶ سنه سنده

۳ نچى سنه

ييارلگان بازو
لرنى اوزگار تورگه
اداره اختيار ليدر.
باصلمه ان يازولر
كبرو قايتارولماز.
مارفلسن خطلر
قبول ايدلماز.
آدرس آلاشتر
رغه ۲ تين آلنور.
آدرينى آچق
يازولرى اوتنوله
آدرينى مقاللر
درج ايدلماز.

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دينى، فنى، ادبى و سياسى ژورنالدر

شور ايچى شاگردارينه يلغه ۲ روبله ۵۰ تين چيت شهر شاگردارينه يلغه ۳ روبله در.

فهرست

مسئله

خاتمة السلام.....

میراث حقنده

محمود بايغنه مکتوب

دعوة مهمه

وقفیه ننگ شرع احکم

سزلکى

علامه لفظى

صاچ کيترو

گوزل اش

غوغل

اوفادن مکتوب

شعر

تورلى خبرلر

خارجى خبرلر

اورنبورغ خبرلرى

برنچى محله حالى

مدرسه زاهدیه متو

ليارينه آچق خط

عريضه

مسئله

محترم محرر افندى!

معتبر مجله نكز نك كله چك نوميرنده توبانك يازيلا
چق سؤ المزگه جواب يازماقنكزى اوتندم.

محب الحق.

زيد وفات اولدى اوزندن ۱۵ ماڭ صوملق عروض

عقار نقود تركهسى قالدى ورثه لردن زوجهسى حديچه

ايلان عم لاب وام اولان آغاسى عمر قالدى زوجه

حديچه نك وكيلى بكر حقوق اربعه مرتبه ترتيبينه رعايه

ايتماينچه قبل الدفن عجله ميت نك عمى عمر هيچ نرسه

دعوى قيلمغانك وكيلى افندى اوزى چاقرب آلوب منه

تركه اچنده حصه نك وارسن وارث اولاسن ميت نك

بعض وصاياسنى اجرا ايچون هم كوركام صورتك تكفين

وتجهيز ايچون اولاسنى رضالاطبق لازم اولادر ديو

حيله ايلان تركه نك مبلغن هيچده اعتراف ايتماينچه

۲ نچی سوآلنك جوابی - حقوقی اربعدهه ترتیبی رعایه قیلو ترکهده مضایقه بولغان وقتلغنه معتبردر . موندای کوب مالی ترکهده تأخیر دفنگه مؤدی بو امغانک فایوسن تقدیم فیلسدهه جایزدر بلکه عینکته متعلق حق الغیرنی تجویز که تقدیم قیلو تیوشلیدر .

(بسیار من ترکه المیت الخالیه عن تعلق حق الغیر بعینیا کارهن والعبد الجانی والمشتري قبل القبض فان صاحبه یقدم علی التجویز کما فی حال حیاته.)
مجمع الانهر کتاب الفرایض

۳ نچی سوآلنك جوابی - ترکه ایچنک آلهچق ذکر اولنهادقه غنه دکل بلکه "ترکه که آلهچق شولقدار دین وار. شول دینلرنی بز اوزمز آلورمز سن شول دین وعیندن مرکب ترکه ننگ مجموعسندن نه قدر ایله تخارج قیلسن " دیوب آلهچق دیننگ مقدارن صلح قیلو چیغه بلدر کاندنصونک بر مقدار که راضی بو- لیشوب تخارج ومصالحه قیلندقهده بو تخارج وصلح باطلدر. (وان کان فی التركة دین علی الناس فاخر جوه لیكون الدین لهم بطل الصلح) ملتقی فصل فی الدین المشترك والتخارج.

صلح وتخارج وقتنک آلهچق دینار ذکر قیلنماسه لر اول صلح، صلح بولمای صلح قیلوچی وارثنی آلدادر. بو ایسه کشی مالنی آداب آلو بولغان ایچون قطعیا حر امدر.

۴ نچی سوآلنك جوابی - بو مسئلهده بویله الدلو بعدنده زوجه که قالغان مال شرعاً قطعیا حر امدر.

خاتمه للكلام

فی امر الصورة والتصویروان اکثر المجوز التحریر (شورا) مجموعسه سینک محرری نچه سنهار محکمه اسلامیه اعضا غنده مصلح امور مسلمین اولان ذوات کرام جمله سندن معدود اولوب، استعمال صورة وتصویر مسئلهلری، عامه علماً

آنکسزدن سن کوبمو آلوب بو ترکهدن چغاسون دیو تزویر ایلان تکلیفی ایتسه عصبه عمرده جیالتی بلاسیله هم بو وکیلنک تعجیلی بوینچه فکر ومشاورسز آز بر عقار ونقدبر ابرینه بو ۱۵ مک صوم ترکه دن راضی اولوب تخارج ایتسه بو کوننک طانکنده عمرده خطاسون آنکلاب یانکادن کاملاً حقوقن دعوی قیلور اولسه وکیل بکر هم غایبده عالم وزکی اولرقدن هم کوبنی سوید کندن تخارج نامده بو عصبنی امضا ایندروب هم نیو شلی محکمه یه اشهاد ایدوب قانوناً تصدیق ایندرسه اما ترکه اچنده ترکه فائده سینه آلوناچق دین نقود وافر اولوب حین مصالحهده هیچ ذکر قیلما یینچه زوجه حدیچه فائده سینه قالس شرعاً بو مصالحه نچو ک اولور. بو صورة مسئلهده دورت سوآلمز بار.

اولا اوزی عصبه اولوبده دعوی قیلمای توروب وکیلنک تکلیفا صلح وتخارج قیلدرمقی شرعاً متصور اولورمو؟
۲ نچی حقوقی اربعه مرتبه ترتیبن لغرض بوزوب میتنک حقوقن ادا دن مقدم بو تعجیل شرعاً جائز اولورمو؟

۳ نچی ترکه اچنده آلوناچق دین حین مصالحه ده ذکر قیلنهادقندن صلحنی ابطال ایتمایمو؟

۴ نچی بو عصبنی بو صورتده تخارج ایندرگان صورتده زوجه یه ما بقیسی شرعاً حلال اولورمو؟
اداره

۱ نچی سوآلنك جوابی - تخارج ایچون عصبه وصاحب الفرض آراسنده فرق یوقدر. متخارجنک واره ثلکینه سائر ورثه انکار قیلماغانده هیچ فایوسینه قبل التخارج دعوی لازم توکلدر. بناء علیه وارثارنک وکیل حسب الوکالته دیکر بر وارثکه صلح وتخارج تکلیفی ایندیکی وقتده مذکور وارث صلح وتخارجی قبول ایندیسه تخارج متصور ومشروعدر. (وان اخرج الورثة ادهم عن عرض او عقار او عن احد التقیدین بالاخر او عنیوا بهما صح قل البدل او کثر.) ملتقی فصل فی الدین المشترك والتخارج.

دين و بلكه مجوز قاشندهده ترك اولى جهل سندن اولديغي حالده مومى اليه نك، سرور كائنات عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرندن نهى صوره هم تصوير حقنده وارد اولان احاديث شريفه لره حق و حقيقتدن خارج تكلفات بارده و تعسفات باطله لرى بالاستصحاب مقابله ضمننده مصريلر نك و اليلر صورتنى تصوير قيلولر ينى استعمال صوره و تصو- ير نك جوازينه دليل مقامنده كترمكنى نظر تأسفله كوروب بحر حيرته دوشهرك حميت دينيه استيلاسى حسييله هم اهل اسلام كتابلرنده موندای سفتهلر اولمديغندن و اواميه جفى دخى مقطوع اولديغندن مومى اليه نك بو سفتهلرينك مزبله ابلير سندن الديوغى ظن قیلانوب (دين و معيشت) مجله سنده طرفعا جزیدن ايكنچى تنبيه عنوانيله بر مقاله يازامش و بنا عليه اول خصيصه شق شفديه محل فالهامش ايدي. فقط خيفى صد خيفى كه محرر جنابلرينك مزبله مذكوره دن آلوب شوكه مر بوط وشونك ايله متنا سب قلمبنده صافلا ديغى اراجيفينك حد و حسابى يوق ايمشكه نچه نوميرده نچه صحيفه لره طولوسنچه ارا- جيفى و اكاذيب نشر ايندى. بوندن مقصدى ايسه يازديغى اراجيفينك هر بر سطرنيك شهادتيله اولكى مقاله سنده دعوى ايتديكى اظهار حقيقت اولماي، آنچق فكر سقيمنه اشتراك ايتميان ذواتى كيم اولسه او- لسون تحقير و تشنيع ايتنك ايدىكى ميدانه چقدى. تكرار ديرم منع التصوير و منع استعمال صوره احاديث شريفه رسالتپناهى ايله ثابت و مبرهندير. حل و حرمت منع و جواز نهى و اباحت شرعى هيچ بر وقت منبع مزبور دن آلنگان مز خرفات ايله ثابت اولماز. بو اراجيفينك احاديث شريفه يه اصلا و قطعاً معارضه و مزاحمه سى يوقدير. فنون جديدك اربابى اولان طبيه يو نك يوز مكلر مليونلر ايله كشفياتى عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرينك احاديث شريفه لرنندن بر كلمه سى دگل بر حرفنه بيله مقابله ايدهمز.

دينار مسئله سى ضرورياتدن اولديغى جهتله عبد الملك خلافتنه قدر (الضرورات تبيح المحضورات) قاعده سينه بناء جواز مرتبه سنده قالمشدر. محرر نك بو قاعده دن تجاهلى و بناء عليه فقيره قباحة اسنادى تعصبك فوقنده بر تعسفسدر.

بساط مسئله سى صورتنى تحقير و اهانت اولديغندن فقها كرام درست كورديلر محرر جنابلرى اكثر شيطان مسامين نك صورت استعملنه ايتلالر ينى كوره و بيله توروب بو كاقناعه قيلماز دن فتوا صورتيله عزينه لرغه يازوب اشاعه قيلماقى مناسبتر بر خدعه در.

توسيع حرم شريف ضرورياتدن ايدي. زيرا اصحاب كرام رواينه كوره ايكينوز منكندن متجاوز ايدي. رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افندمى رؤيت ايله مشرف اولميان تابعين ذوى الاحتراميده الف الف مقدارنده يازالر بالضروره توسيعه مباشرة قيلمديلر. ضرب دينار كه قياس اورنسر سوزدر.

حضرت فاروق اعظم نك بصره نى بناسى اعدا دينه قارشو مرصاد قيلو ايچون كوفه نك بلده كبيره اولمه سى اصلاح طرق و معابر عساكر اسلاميه و تسهيل امور سفر يه جنود اسلاميه و تأمين استراحة غزوات اسلاميه قاعده سينه مبنى اولوب حضرت على كرم الله وجهه حضر تلرينك شرفور و ديك سبب كامل اولمشدر. ضرب دينار مسئله سى بونلر كى اولمديغى اظهار من الشيسدر.

حتمزده يازامش ملامه و تشنيع لره من قبيل صرير الباب او كطينين الذباب اولديغندن خصوصيله موضوع مسئله دن خارج اولديغندن جوابه متصدى اولمديق مع مافيه يازامش ملامه و تشنيع لرنك كوبسى مشترك الورود اولوب معلومات فر و شلق صفتيده محرر نك خاصه لازم سيدر. بونك ايچون شاهد از لر كه حاجت يوق. شرايط شهادتدن عارى بولسه لره محرر نك امثالى نزدنده اثار و شورا و سليه لرى شهود عدول مقامنده تلقى اولنه بيلور لر.

تصوير واستعمال صورتنى حرام قطعى ديديكمن يوقدر . بونى بزه اسناد افترا وبهتان در . فقها كرام اصطلاحنچه حرامى مكروه تحريره بيهكده اطلاق قيلو شايع در . امام محمد فاشنده مكروه تحريره بيهكده حرام اطلاقى ثابتدر . تصوير واستعمال صورتنك بوييله حرمته حديث شريف كافيدر .

محرر افندى طرفندن بو حديث شريفله معارض وضعدن عارى حديث شريفله كتورولسه علمامز اصول فقه و حديث ميزانى ايله فارارلر . موافق تابسه لر بز هم قبول قيله مز مقصد اظهار حقدر . عبده مصرى نك لايبالى بر ذات اولديغنى (دين و معيشت) مجله سى بيان قيله مش . افغانى بولسه سؤ حالى سببلى مملكتندن طرد ايديلوب اين المضر ديهرك اورن ازلاب سياه خلق ايله عمر اوزدرغان بر ذات ايدكنى كوب كشيلىر نقل ايله لر .

اولو الالبابدين مرادمز شيخ ترويسكى و شيخ نوتارى كى فضلاء بناملردر . مقصد فقط مناظره دگل بزم اظهار حق بولنده يازدقارمزننى ، محررنك خلاف حقيقه اوله رق عالمه كورساتوب بزه طعنه و تشنيعلر فياوى بر والينك بر حليفه كه (يقولون به مصر و با) ديب يازغان مكتوبنى مكتوب اوقوچى محضاو اليكه سؤ قصد ايله (يقولون تمص روئا) اوقوب والينك عزلنه سبب اولوى قيللندندر . موندنصونك نه قدر اراجيف واكاذيب نشر ايتسه ده تحمل ايدر مز بزدن سكوه (مرأ) نك اختى حديث شريف ايله ثابتدر . جناب الله بو قدرنده عفو ايتسه ايدى .

امام اسحاق فارغالى

ميراث مسئله سى

دوما اعضالرندن عزتلومز شرف الدين محمودى جنابلىرينه جواب:

باب ميراثده اير برله قاديننى مساوى قيليق

بيك زور خطا ائيدر . مسلمان بولغان كشى راضى بوله تورغان اش دگلدر . زيرا : باب ميراثده اير نك قادينن آرتق توتلماقى نص قرآن برله صراحة ذكر ايدلمش بيك آچق مسئلهدر . نتاكم زوج حقنك (اولكم نصف ما ترك ازواجكم ان لم يكن لهن ولد فان كان لهن ولد فلنكم الربع) ديور . زوجه حقنده (ولهن الربع مما تركتم ان لم يكن لكم ولد فان كان لكم ولد فلهن الثلثن مما تركتم) ديور صراحة ذكر ايدلدى . يعنى اير لررگه اموال متروكه نك نصفى يعنى يارطسى تيه بالا بولمغانده ربعى يعنى دورتن بوى تيه بالا بولمغانده قادينلرغه اموال متروكه نك ربعى يعنى دورتن بوى تيه بالا بولمغانده ثمنى يعنى سكزدن بوى تيه بالا بولمغانده ديمكدر . ايمدى نصف نك ربع گه قاراغانده ربع نك ثمن گه قاراغانه بر اولوش آرتق بولمقى هيچ كم گه خفى شى لردن دگلدر . بس بو آيتلردن آچق بلندى باب ميراثده زوج نك حقى زوجه نك حقندن آرتق ايكان ديور . دخى اير بالا ايله قز بالا حقنده : (يوصيكم الله فى اولادكم للذكر مثل حظ الانثيين) ديور آيت صريجه ذكر ايدلمشدر . يعنى اير بالا ايله قز بالا بررگه قالغان صورته اير بالاغه ايكى فزنك اولوشى يعنى اير بالاغه ايكى اولوش قز بالاغه بر اولمش تيهدر ديمكدر . بس بو آيتدن هم بيك آچق آكلاشلىدى باب ميراثده اير نك حقى فزنك حقندن آرتق ديب . دخى بر توغمه اير قرداش ايله بر توغمه قز قرداش بررگه فالغان صورته (وان كانوا اخوة رجالا ونساء للذكر مثل حظ الانثيين) ديور آيت قرائنه صريجه وارد اولمشدر . يعنى بر توغمه اير قرداش ايله بر توغمه قز قرداش بررگه قالغان صورته اير قرداش گه ايكى قز قرداش نك اولوشى در يعنى اير قرداش گه ايكى اولوش قز قرداش كه بر اولوش تيه ديمكدر .

بس بو آيت شريفه دنده بلندى باب ميراثده اير نك حقى فزنك حقندن آرتق ديب . هم موندن

غیری اورنلارده مثلا ایر بالا اوزیگنه قالغانده عصبه بولب قز بالا اوزیگنه قالغانده عصبه بولماوی شکللی ایرنک فادیندن آرتقلیغنه هم نص قرآن وحدیث نبوی صراحت وارد اولمشدر.

ایرنک حقنی نك فادین نك حقندن آرتقلی آپ آچق ذکر ایدلمشدر. الحاصل باب میر ائده ایرنک فادیندن آرتق یورتلوی آیه فرانیه ایله صراحت وحقیقته ثابت اولان تاویل وتوجیهی قابل بولمغان دینی وشرعی بر آچق مسئلهدر. برنی بوزمق قرآن نك حکمنی بوزو، دین وشریعتنی اوزگارتو بولدر. اول وقت حریت دینیه نك حکمی فایده فالادرده؟ پادشاه حضرت لرمز نك مانیفیست عالی لرینه نه اعتبار بولدر؟ شول سببلی بو اش انشاء الله بولماز دیب کوکلهزنی پك نق توتامز لر. هده عقل و حکمت مقتضی سیده باب دیراٹ ده ایرنک فادیندن آرتق توتلویدر. برنچی شرع شریفمزده ایرنک فادینغه تاراغانده خرج وخراجتی کوبدر. زیرا: ایر فادینسز لولسه فادین آلمغه فادینغه مهر ویرمگه اول فادیننی تربیه قیلمغه محتاجدو. اگر ده فادیننی بولسه نفقه پیر وگه کسوة وسکنی کبی تربیه لرگه محتاج بولدر. فادینلر بولای توگل بلکه فادینلر نفقهسی و تربیهسی ایر لرینه واجبدر ایری بولمغانده فادین قز نك نفقه و تربیهسی آتاسینه آتاسی بولمغانده قرداشی بولغان آغا انی لرینه واجبدر بس ایرنک خراجتی فادین قز نك خراجتندن کوب بولدی. البته خراجتی کوب بولغان کمسه گه کوب مال بیرمک عقل ونقل گه موافق بولغان انکاری قابل بولمغان بر مسئله بدیهیه حکمندهدر. ایکنچی شرع شریفمز گه قاراغانده ایر گه ایونک طشر وسنده بولغان خدمتلرنی ایتو کسب آرتندن یورو تیوش بولب فادین قزغه ایونک اچنده بولغان خدمتلر برله شغللنر گه تیوش بوله در. ایمدی ایر بولغان کمسه ایونک طشر وسنده خدمت وکسب ایتدکی وقت بعضا زور مشقتلر گه زور بلاء وقضاءرغه دوچار بولدر آندن قوتلور

ایچون کوب مال حاجة بولدر. بس موندن بلندی ایرنک مالغه احتیاجی فادین قز نك مالغه احتیاجندن آرتق دیب البته مالغه احتیاجی آرتق بولغان کمسه گه مالنی آرتقراق بیرمک عقل و حکمتدن خارج دیب وجدان صاحب لری نك هیچ بری حکم ایدمهز لر اوچونچی ایر لر فادین قز اردن خلقتده عقلایه فاضی امام بولو کبی مناصب دنیاویده آرتقدر. البته آرتق بولغان کمسه که آرتق مال بیرمک عقلدن خارج بولغان خلاف شی لر دن دگلدر. عقل ایالری قایوسیغنه اولسه ده عقل لرینه فایتوب قاراغانده بونی بلور لک و حکم یور تور لک بر مسئلهدر.

امام محمد صادق عثمانی،

محمود بایغنه مکتوب

عالی القدر محمود آبظی!

«وقت» غزیته سینک ۳۵۰ نچی نومبرنده (فریاد وتأسف) نام مقاله کزی کوروب ماللریکز نك اورنسز برکه فساده کیتما کینی آکلاب تأسف قیلماق کزه ممنون ومتشکر اولوب جناب لریکزه خیر دعالم قیلدق.

سز لر بو صومالم لری شریعت یولینه ملت فایک سینه اولق نیتله توندیکز. لکن سز لر نی تیرا کزده یورو چیملر تیاتر حلال، خاتون قز لر نك قاچولری درست توکل. قز لر یکتلر ایله برکه قوجا لاشوب تانسواوایت ایتسونلر وما اشبه لرنی اینوچی حضرتلر، وترقی ومعرفت ایالری دیه ظن قیلدیق کز بوش اینتلیگینت دعواسنده یزرو چیملر آداشدر دیلر. آنلر ابلیس کبی سز گه یماننی یخشی ایدوب کور کاز دیلر.

اول وقتده عالم ومتدین حضرتلر نك سوز لرینی قولاقغه آلمادیکز شول سببدن اول خصوصه مذکور حضرتلر مشترک ومسئول توکللر در. لکن بو مقاله کزنی یازوب جمیع حضرتلر که وقار طرغه خطاب ایتد-

کيکزدن آنلرغه کيکاش و مصلحتکزي طابشر ديتکزدن حاضر ايندي بارچهسي مسئوللردر. شول سببلي منک بر ايلده امام اولديغهدن بو خطابنک بر اوچی ميکاده تيه بو خصوصه مينده مسئوللر ديب بلدکچه توبانک گي مصلحتمنی يازارغه باطر چيلقي قيلدم. قصورم بولسه عفو اوتندم.

بنم بلدکچه شولدرکه عالم متشرع و متدين بوئغان ذاتلرني جيوب مصلحتلاشوب على وجه الشرع وقف ايدوب علوم شرعيه اوقتورغه دين و شريعت اوگرا تورگه اجتياد ايتمالی؛ اول وقتک ملت بالالاريني جيهالت و سفاهت چوفر نندن، فساد و ضلالت جينمندن قوتقارب شريعت نورلری، ايله نورلاندروب الله يولينه ياردم احياسنه کا اعانة ايدوب بالالرنک دنيا و آخرت بخت و سعادتينه آنا و آنا و بابالرنک دنيا و آخرت فائده کوروينه سبب اولوب شول اعانتکز مقابلينه هر بالانک تا قيامت، او قوی نك ثوابي سزگه ده اولوب (من سن سنة حسنة فله

اجرها و اجر من عمل بيا الى يوم القيامة من غير نقص من اجرها) ديگان حديثنك موافقتنجه جنتك اعلاسر اي لر بناقيلنوب مرتبهگز اعلاء عليونده اولور. اگرده بوروشچه اوزنکز بلدکنکزچه شاکردلرده فسده اولوب مدرسهگز فساد سرايي فساد اوياسي اولسه (من سن سنة سيئة فله وزرها و وزر من عمل بيا الى يوم القيامة من غير نقص من وزرها) ديگان حديثنك موافقتنجه سزله قيامتک وزر اولوب وبال اوله جقدر.

بنم بلومچه سزلهگه اوشبو شارلاتان فسادچی معلملرنک بارنده طرح ايدوب قووب اورنلرينه هر فن صابن بر مدرس کيترمک مثلا تفسير حديثکا بر مدرس، اصولغه بر مدرس، فقهگه بر مدرس، کلامغه بر مدرس، حکمتکه بر مدرس، منطقغه بر مدرس. بو مدرسلر هر قايوسي اوز شاکردلرنک مسئول اولسونلر، هر قايوسي اوز شاکردلريني مسجدکه آلوب کرسونلر، شاکردلرنک بوز وفاق

حادم الملت والدين اولان اداره معيشت غه رجأ اولنه اوشبو مقاله مزی درج ايتوگز

دعوة مهمه

زمان مز عجب زمانه بولدی قازق باغانه بولدی قبيلندن ياشل يوشل آلاغايغه آعزينه نه کلسه شوني شريعت ياکه سنت ديب لايبالي دعواچی مجتهدلار ظهور ايندي گويه بو دمکچه کيلکان مجتهدين کرام

رحمهم الله بلمكان لار ايمش حاشا هم عن هذه النقيصة
مونه بر مچتهد شاكر جان الحميدى مثلا يوق
بار واق تياك مملو بالسفسطه كنيشكه لار يا صاب نه
قدر ملت غراً مزعه قاره ياقدى

بر كنيشكه سنده خطبه جمعه نى تاتارچه اوفقى
سنت ديمش والجال محدثون كرام سنتنى اوجكه حصر
ايتمشلر - سنة قولى - سنة فعلى - سنة تقريرى اوشبو
اوچنك هيچ برى دكل ايدكى اظهر من الشمس در
خير باشقه كنيشكه لرى تروبه ترسون مونه مبارك
مك بر حديث شريف نبوينى ترجمه وتعريف ايدب
نه قدر شريعت مزغه خلاف كوب نرسه احداث
قلدى وهيچ دلالة سز فقط رأى فاسدنه طارتوب
استدلال قلغان بولوب نه قدر اشيا قبيحه نى تحسين
قلدى شول ترجمه سنده ۲۰۰ صحيفه تياترونى تعريف
ايدب ديمش تياترو كشينك اورن سز سوز سويلا ب-
هلاك لكه توشوى. همك بولارغه باشقه آدم بالاسينه
ضرر كيتورگان كيلش سز خلق لارنى كشينك اوز
كوزى آلدنده قلوب كورساتله در. شول سببدن بو
صفة لارنى ناچار همده ضررلى ايكانن بارغان كشى
لار سيزاده بو خلق لارنى طاشلارغه تروشادر ايندى
فصقاسى تياتر ديمك نى ديمك بولادر. البته خلق
لارنى كوز للتوكه بيورو. يمان خلق لاردن طيو
بولادر. ايكنچى سوز ايلان ايتساك امر معروف
نهى عن المنكر بولوب فالادر ديمش

ياهو قاره نكر آرتق حماقت وجهالتندن نهى عن
المنكرنى اتيان بالمنكر ايلان تلبيس ايتدى چونكه
اشيا قبيحه نى قلب كورساتونى هيچ احد نهى عن
المنكر ديمس بلسكه اتيان بالمنكر ديپورلار. بناء عليه
فخر عالم صلى الله عليه وسام همده اصحاب كرام
وعلماء عظام (وانه عن المنكر) نص جليلنه امثال
لارنده منهى عنه نك ضررن وقباختن بيان ايلان
كفايت قلمشلىر يوقسه شاكر جان ديدكچه اشيا قبيحه نى
قلب كورسته امشلىر خريف ايسه نهى عن المنكر قلامن

ديب زنا - قتل حتى چين قووبده كورساتورمى .
اوشنداق ۷۴۸ مفاتيح الغيب خمس لا يعلمها الا الله
الحديث ترجمه سنده مغيبات خمسه نك آراسنده
كوچانساك بلوركه ممكن لارى بار ديب تكذيب
الرسول . همده سورة لقمان آخرينه صور فارشولاق
ايتمش در

دخيه - ۷۷۰ من احدث فى امرنا هذا ما ليس منه
فهورد ترجمه سنده فرشته لارنى قاناتلى ديؤ كى لارنى
آرتدرو حرامدر بدعت نك يمانى ديمش .

قاره كز خريف نك جهالتنه نچك قلب الموضوع
وعكس المشروع فلسه خطبه نى تاتارچه اوقماق بدعت
سيئه ايدى آنى سندن عد ايتدى. فرشته لار نك اولى
اجنحه بولولارى الحمد لله فاطر السموات والارض
جامل الملائكة رسلا اولى اجنحه مثنى وثلاث ورباع
الآية عبارسى ايلان هم احاديث شريفه ايلان ثابت
ايكان بدعت نك يمانى ديدى

يا حضرتلر واماملر اوشبو نك كى على خلاف
القران والحديث وعلى خلاف الاجماع ترتيب ايدلمش
كنيشكه لار كويدر بولارنى رد قلماق علما وظيفه سى در
من رأى منكم منكراً فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسا
نه فان لم يستطع فبقلمه وذلك اضعف الايمان حديث
شريفدر همده عوام قولينه توشوب ملت آزماسدن
مقدم بز اماملره هر مجاس وجمعه وعيدگاه لارده عوام
قرداشلا رمزه كمانبى انكلامق بيوك بورچه در
ورثة الانبياء بولمق شوشنده در . شيطان احرص
بولماولق شوشنده در زمرة شهداده محشور لك
شوشده در ديب حتم مقاله ايدرم

امام شيخ الله بن يحيى الجقماعشى البلبابى

اداره

سوزلريكز بارچهسى الله ورسوال الله تقدير
وتحسين ايتكان سوزلردر. وار اول. ياشا. الله تعالى
امثاليكزى زياده ايتسون سعى ايديكز سزى كوروب
بشقه لارده امثال ايدرم.

وقفیه نك شرعا حکمسن لکی

بو وقفیه نك صورتنی ۱۵ نچی نومیر مجله ده درج ایتمش ایدک. بوکا تدقیق نظر ایله فاراغان علماء کرام بو وقفیه ایله، مذکور بنالرننک نظر شارعه وقف بولو چیلقنی اثبات قیلو مشکل ایدکنی آگلاسدر کیرک.

فقط بز اوز بز آگلادیغیز قدر بو وقفیه ده بولغان قصور لرنی بیان ایدوب، شول تصور لرغه بناء بو وقفیه نك نظر شرعه حکمسن ایدکنی کورستمکچی بوله مز.

اولا بو وقفیه ده «بز بو ملکلرنی یرلری ایله وقف ایتدک» دیکان بر سوز بوقدر. بلکه صدقه ابدیه قیلدق دیمشدر. حالبوکه فقهاء کرام حضراتی کتابلرنک الفاظ وقفیه نی بیان وقتنده هیچ برسی «صدقه ابدیه قیلدق» دیکان سوزنی الفاظ وقفن ایدکنی یازمامشدر بلکه «صدقه ابدیه قیلدق» دیکان سوز نك معناسنده بولغان «صانلمی تورغان صدقه قیلدم» دیکان سوز نك الفاظ وقفن توکل ایدکنی و بناء علیه اول سوز ایله وقف ثابت بولما و چیلقنی صراحة بیان ایتمشدر.

فتاوی قاضیخانده الفاظ وقفنی بیان قیلغان یرده (ولو قال ارضی هذه صدقة لاتباع یكون نذرا بالصدقة ولا يكون وقفا لان قوله صدقة عبارة عن النذر.) دهرک بو سوز ایله وقف بولما و چیلقنی تصریح ایتهدر. خصوصیل صدقه ابدیه دیکان سوز ایله وقف شرعی ثابت دیمک دلیل شرعیکه موقوف بر دعوا در. دلیل شرعی ایسه مقلدله اقوال فقها در. قول فقهاء صدقه ابدیه دیکان سوز الفاظ وقفیه دنر دیه تصریح کور نمیدر.

ایکنچی، وقفیه ده مذکور پادووریه نك نومر لری غنه صدقه ابدیه قیلنوب نومر لرنک بنا قیلنغان یر نك صدقه ابدیه بولو ینه تصریح اولمدیغی ایچون (صدقه

ابدیه) دیکان سوز شرعا، وقفدر دیکان سوز بولغان تقدیر ده پادووریه نی وقف، بنانی ارضندن بشقه وقف بولوب بو ایسه روایة صحیحه یه بناء جایز توکلدر. بناء علیه پادووریه نك شرعا وقف بولو چیلقنی ثابت بولمیدر. (وقف البناء بدون الارض لم یجوز هلال وهو الصحيح) بزایه نوع فی الفاظ جاریة فی الوقف.

اوچونچی ۱۲ نچی ماده «یوقاروده مذکور تخمینا یوز منک صوملق و هر یلده اون منک صوم داخود بیره تورغان ملکمنی صدقه ایدوب اداره و تصرف ایتمک ایچون الخ» دهرک مذکور پادووریه نك صدقه بولویندر تصریح ایتددر. صدقه ایسه باتفاق الائمه و الفقهاء نذر که مصر و قدر بو حالده بونی صانوب آنچه سنی فقر اغه اولاشمک تیوشلر بوله در. (ولو قال تصدقت بارضی هذه علی المساکین لا تكون وقفا بل نذرا یوجب التصدق بعینها او بقیمتها فان فعل خرج عن عبدة النذر والاورث عنه کذا فی فتح القدر. ولا یجبره القاصی علی الحد قه لان هذه بمنزلة النذر کذا فی فتاوی قاضیخان)

هندیه ج ۲ صحیفه ۳۶۰

دور دنچی شرعی بولغان وقف نك صورتی فقها کرام بیاننچ: ایکی تورلیدر. برسی شولدر واقف شاهدلر حضورنده مثلا بر بنانی یورطی یری ایله حدودلر ینی بیان قیلوب وقف ایدرده بو یورطنی مثلا زید اسملی متولیکه تسلیم ایدر و طابشرور. بعده وقف ایتکان کشی قاضی حضورینه باروب متولی زید او ستوندن عریضه ویرور «بنم فلانچه یرده کی یورط و بنالرنی زید اسملی کشی وقف دیب تصرف ایتمک در. بو کشنی بو اشدن منع قیلونسه ایدی» دیر.

بعن قاضی مذکور زیدنی جاقروب صورار. متولی بولغان زیدده «درست مین مذکور بنا و یورطنی وقف دیب تصرف ایدمن هم بو کشی بو بنا و یورطنی فلانچه شاهدلر حضورنک وقف ایتدی» دیر قاضیده شاهدلر دن شهادة آلوب بو بنا و یورطنک

وقف بولو چيلغى ايله حكم ايدر. اشته وقف شرعى نك صورتينك برسى شوشيدر.

ايكنچى صورتى شوالدر. واقف شاهدار حضورنك مثلاً بر يورطنى وقف وءتوليكه ده تسليم ايدر. شول شاهدار حضورنده واقف "اكر بنم اشبو وقفمنى بر قاضى ياخود بشقه بر كشى بوزاجق بولسه بن وقف فيلوچى فلان اوغلى فلان بو يورطنى باصلها و بجمع ما فيها وصية ايتدم بو يورط صاتيلاسون آچه سى فقر اغه تصدق فيلنسون" دير

(ولايلزم «الوقف» الا بطريقين. احدهما قضاء القاضى بلزومه لانه مجتهد فيه. يسلم الواقف ما وقفه الى المتولى ثم يريد ان يرجع عنه فينازعه بعلة عدم اللزوم ويختصمان الى القاضى فيقضى بلزومه. وان حكما رجلا فحكم بلزوم الوقف بينهما اختلفوا فيه والصحيح ان بحكم الحكم لا يرتفع الخلاف والمقاضى ان يبطله. والوجه الثانى اللزوم الوقف عند ابيحنيفة رحمه الله تعالى ان يخرج الوصية فيقول اوصيت بثلثة داري هذه او ارضى هذه او يقول جعلت هذا الدار وفقاً فتصدقوا بثلثها على المساكين.) قاضيخان اول كتاب الوقف.

ايندى قارىق مذكوره وقفه صورتنه بو ايكي شرعى وخلافسز صورتلر نك قابوسينه داخلدر؟ هيچ برينه داخل توكلدر. ديمككه شرعاً حكمسزدر.

بشنچى امام اعظم قاشنك مسجدك باشقه وقف اصلا حكمسزدر يعنى يوقارينه بيان ايديلسكان صورتلر ايله بولمغانده واقف سلامت وقتده غنه و فندن فاينلنو مكن در. حتى واقف اوزى سلامت وقتنده و فندن قايتوى هم صاتوى جايزدر وفات بولديسه وارثنك ملكيدر. (وعند ابيحنيفة رحمه الله تعالى يجوز الوقف جواز الاعارة تصرف المنفعة الى جهة الوقف ويبقى العين على ملك الواقف. له ان يرجع عنه ويجوز بيعه وان مات يورث عنه) قاضيخان كتاب الوقف.

آلتنچى امام محمد قاشنده وقف واقفنك ملكندن متوليكه تسليم بعدنده كنه چيغهدر بو وقفه ده متوليكه تسليم اولمديغى ايچون امام محمد قاشنده ده بوننك

حكمى يوقدر. (وعند محمد رحمه الله تعالى لا يزول حتى يجعل للوقف وليا ويسلمه اليه) عينى شرح الكنز. كتاب الوقف.

يدنچى امام ابو يوسف قاشنده وقف قياغان نرسه نك واقف ملكندن چغوينه وقف فيلدم ديمك كافي بولسده صدقه ابدية فيلدم ديمككه واقفنك ملكندن چغوينه كتب فقهيده رواية كور ايددر. بناء عليه امام ابو يوسف قاشنده بو وقفه حكمسزدر.

سكزنجى امام اعظم و امام محمد رحمتهما الله قاشلر نده وقف فيلوچى كشيملر نك (وقف فيلدم) ديب هر قابوسينك تيللرى ايله ايتمكلرى وشونى شاهداركه اشهاد فيلولرى لازمدر. اكر تئارى ايله وقف فيلدم ديب ايتمه اينچه كشى قوليله شرايط الواقفنى يازدروب شونكا امضاغنه. فيلسه لر بويله وقف امام اعظم و امام محمد رحمتهما الله قاشلر نده بالاتفاق وقف توكلدر. (والكلام مشير الى انه لو كتب شرايط الوقف باجمعها بلا تلفظ به لم يصرفها عند الطرفين الا اذا كتب بيده وقال للشهود "اشهدوا على بمضونه" فحيث يصير وفقاً وتامياً فى الجواهر). قيستانى فى الوقف.

بزم بو وقفه مز ايسه بر كمسه طرفندن ترتيب فيلنغانده واقفلر شوكا امضا ايتكلنلرده اشنى تمام قيلغا نلر. اما واقفلر نك بالاتفاق اوچوسيده بر مجلسده اولدقارى حالده بز بو ملكلر مزنى حدودلرى فلا نلرى وفلانلرى ايله شول يولغه صرف ايدلمك ايچون حسبة لله صدقه موقوفه ابدية ايتدك ديكان سوزلرينى وشاهدلره اشهاد ايتدكارينى ولو بركنه اولسون ايشتكان كشى بو كوئكه قدر بلگاتى يوقدر. طقوزنجى باب الوقفه عامه مشايخ كرام امام محمد رحمه الله قولنى اخذ ايتمشلر وبه يفتى ديمش لردر. (وه محمد وسط بين القولين وانما اخذ به عامة المشايخ كما فى الخلاصه وبه يفتى كما فى الكبرى).

امام محمد قاشنده ايسه وقفنك متوليكه تسليم قيستانى كتاب الوقف.

ایدلمکی شرط ایدیکی یوقاروده غی آلتنچی روایت ایله ثابتدر. بو وقفه گه بناء و قفلنک متولیلرکه تسلیم قیلنمادقیده ثابتدر. فعلی هذا بو وقفیه نظر شرعه مفتی به بولغان روائیلرکه بناءده حکمسندر.

ایشته بز کتب فقیهیه نیک ایک معتبر و متداول اولن لرندن، هر بری وقفیه نیک حکمسنلکنی اثباتقه کافی بولغان طقوز تورلی روائیلر کیتوروب بتون عامه فارشو و فقیه نیک و بناء دلیه و قفلرنیک شرعی توکل ایدکارینی اثبات ایتدک. ایندی محمود بای و وارثلرنیک بووقفلرنی بویل ملوث و بلچراق حالک، وفات اولسهر الی یوم القیامه کله جک و تارمقلنه حق ذریات حسینیه نیک حق و ملک موروثلری اولورلی حالده قالدرماینچه وقف شرعی ایدوب فالدرمقلری دیانت و حقانیت و شریعت نامنه استرخام اولنور.

اونچی شاید بو وقفیه نیک شرعا معتبر بر وقفیه بولوینده بز لرگه معلوم اولمیان بر طریق ایله روایت فقیه لر کتوروب و فقیه نیک مستجمع بجمیع شرایط الو قف بولوینی و بناء علیه بو بنالرنیک شرعا و قفلکنی اثبات ایتسهر اولوقته اوچ واقف یعنی احمد بای عبدالغنی بای و محمود بای طرفلرنندن کوسترلمش و تعیین ایدلمش شرایط الواقفین که کوچدمز.

ایتهمز شریعت نظرند مستجمع بجمیع شرایط الوقف بولوی اثبات ایدلکان و فقیه نیک شرایط الوا قفینده ۱۲ نچی مادهده اوچ واقف بر آغزدن ۱۲ نچی یوقاروده مذکور تخمینا یوز منک صوماق و هر یلده اون مک صوم داخود بیره تورغان ماکمزننی صدقه ایدوب اداره و تصرف ایتمک ایچون رنبورغناک معتبر مسلمانلرنندن اون کشی، حسینفلر فاملیاسندن ایکی کشی جهوعی اون ایکی کشینی متولی قیلدق " دیوبده بو اوچ واقف نیک اوزلری سلامت و قفلرنیک بو اون ایکی کشیلرنی اسامیلریله تعیین ایدوب وقف ماللرنیک بارچه سنده شوبلرغه تسلیم ایتماوچیلک و طاپشر ماوچیلقلری حاضرگی کونده بز متولیلرمن

دیب یور وچیلرنیک محمود بایغه بشقه ارنیک هر برینیک و کافیه سینیک شرعا متولی توگلککلرنی میدانغه چیغاره دور.

شاید بونلر بو ماده بوینچه اوچ واقف طرفندن متولی توگلککلرینی بیلهرک عنادا بز لر متولیلرمن دیب یور کان بولسهر شرعا بونلرنیک بو اشلری پاداوعدر (ساخته کارلقدر.) هم حق غیرده بلاوجه شرعی تصرف اولدیغی ایچون، حرام قطعنی و گناه کبایردندر. شونیده علاوه ایدله مککه بو متولیلر آراسنک روسیده موقع ممتازده استخدام اولنمش تر قیپورور لر آراسنده فیلسوف نامنی قازانمش ذاتلرده واردر. بو کبی ذات زادر الوجودلرنیک اوزینیک شریعت قارا ماغنده متولی توگل ایدکنی بیلماوچیلکی بیگ بعیددر. باشقه لری بیلماوچیلکلری ایله قوتولسهرده بو ذات شریف توتولمقده در.

بناء علیه بو ذات شریفلرنیک بارچه سینه شر یعت قاراماغنده اوچ تورلی یول باردر. اولگی یول شولدر بو وقفیه نیک حکمسنلکنه تسلیم و شونی اعترافدر. بو صورتده بو محترم ذاتلرنیک بز متو لیلرمن دیب یور و مکلری محمود بای و وارثلرگه قارشو بز سز نیک خالص ملککز بولغان ماللرغه متولیلرمن سز نیک بو ماللریکزد تیلکانچه تصرف ایتارگه اختیاریکز یوقدر. اما بز سز نیک خالص ماللریکزنی اوزمن تیلکان اورنلرغه صرف قیلرمن سز نیک هیچ بر تورلی بزلرنی مؤاخذه قیلررغه حقکز یوقدر دیمکدر. بو حالده بونلر نظر شرعه حجاج ظالمکه درس اوقتورلق درجه ظالم بولوب کورنلر.

ایکنچی یول شولدر و فقیه شرعا منتظم و مستجمع بجمیع شرایط الوقفلدر. فقط اوچ واقف طرفندن درمیان ایدلمش ۱۲ نچی ماده بزنی متولیلکن چیغارسده بز اوزمننی متولی دیب تعیین ایتدک شرط الواقفده اشمن یوق آنار نیلاسهرنی سویلکان

فرانسېده جريان ايدن درېفوس مسئلې سينه دونما-
سون ايدى

علامه لفظى

محترم «دين و معيشت» مجله سكه استفسار ايتدوكمز قاضيخان عباره سنى حرده علمياً كرام حضر اتنك التفات بيورب ويردكارى اجوبه يه دفعة تشكر ايتدوكمز كسى محرر افنديه امام و مدرس زاهد الله كشاييف حضرتلرينه آيروچه تشكرار ايك من شكر الله مساعيدهم من بعد امام و مدرس عبدالله المعاذى جناب اريتك علامه لفظنده استفسارينه جوابده بويله ديه چكمز لفظ علامه جمعى علامه بولور ظننده يم چونكه الخى تاغه جمعك شرطى مفرد مؤنث بولغان لفظ صفة بولورسه مذكور لفظك مذكرى بولسه شول لفظ مذكر واونون غه جمع قيلنه تورغان بولورغه كرك مزية الفرع على الاصل بولماسون ايچون علامه لفظى نه قاراساق صفة بولغان مذكرى علام واونون غه جمع قيلنغان بونى مؤيد شرح اللباب فى النحو نك ده قولى (ولا يجمع العلامة الى الواو والنون للزوم اللبس بجمع علام بخلاف طلحة فانها لا تذكر ايا حتى اذا خذفت التاء التبس جمعها) بزم بلدوكمز شول قدر ولا يعلم جنودريك الاهو امام و مدرس صابر جان اورمانچيف

«طامبوف» گوبيرناسى «الوخ پشلى» قريه سى

دين معيشت نك ۸ نچى نومر سبده

داملا عبدالله المعاذى كا جواب علامه علامات كا جمع ايدلما كى شيخ رضى عباره سندان فهم لنه كافيده ده جمع التفسير بياني قيلنده جمع المؤنث المصحح بيانك فان يكون مذكره جمع بالواو والنون شرحنه بار بار مراجعت بيوروله انتهى

آخوند قشتر و پينزه عبدالكريم تنكرى قولوف

بولسونلر كينه بز متوليلر مز ديمكدر . بو يول ايسه شريعت غراغه جنائتدر . عندالله وعند الناس اقبح القبائح و موجب مسئوليت بر يولدر . ذره قدر وجدانى اولان كيمسه بو يولنى قبول ايتماز .

اوچونچى يول آنلر ايچون ايك اسلم واحسن طريقدر كه وقفيه شرعى هم بزم متولى بولوب يو روچيلكلر مز شرط واقفكه و بناء عليه شريعت غراغه مخالفدر بز بو اشلمزه توبه نصح ايله توبه ايتدك و بو مدرسه حسينييه كه نسبتلر مزنى آنچى مسلمان ملتيناك نسبتى قدر كنده ايدكنى اعتراف و تصديق ايتدك ديب شريعت قاشنك يولسز و حكمسز اوغان متوليك لرندن استعفا ايتدك و طاشلامق و بو حقانيتسز لك دن قورتلر قلمرينه سبب اولد يغمز ايچون بزار نيه آخر عمرلرينه قدر دعاً خير ايله ياد ايتمكدر .

شوننده علاوه ايدله كه شايد بو افنديلر بزم خير خواهانه نصايحه زه قولاق و بير ميوب كينه متولى لك لرنده دوام ايكك بولسه لر كذولارينك ناموس و حيثيتارينى محافظه و وقايه ايچون برگنه يول واردر . اول يولك ، وقفك شرعى ايديكنى هم وقفينه نك ۱۲ نچى ماده سى بويچه احمد باى عبدالغنى باى و محمود باى طرفلرندن جمله سى سلامت و قتلرنك متولى ايدوب تعيين ايديلدكلرينى و وقف بنا و امواللر نك جمله سينك اوچ واقف طرفلرندن اوزار يزه طابشرلدقلىرىنى اثبات قيلوب غزيتلر ايله اعلان ايتمكدر .

بويله اولديغى حاله بو افنديلر نك (دين و معيشت) مجله سنى اوقوب وقفك كيفيت شرعيه سندان خبردار اولان منكر چه مسلمانلر نظر لرنك وجدانسز ايديكلىرى ميدانه چيغاچق و (دين و معيشت) مجله سى واسطه سيله تكرار على التكرار بتون عالمه باغره باغره اعلان ايديله چكدر .

بوده باصيلوب قالماسن بو وقفيه ميدانك بولغان مدتده احمد باينك وصيتى نك شريعت نظر نده حكيمى يوقدر . آخر كلام شول بو مسئله ۱۰-۱۲ سنه اول

گوزل اش

محترم خادم الدين و الهمة محرر اندي!
بنم بو مقاله مه معتبر ژورنالکڙده اورن و ورونکزی
اوتنه من.

بو سنه يکرمی برنجی مارت شنبه کون شيرمر
اولان طومسکی ده مولد شريف شرفه معلمه لر من
دن: آخوند حميد قزی معلم عبداللطيف افندی
زوجہسی حلة الکمال خانم طرفندن آخوند حضرت نه
ونده خانموره مخصوص وعظ جمعيتی يا صالدي، بو وعظ
جمعيتينه طومسکی خانموري شودرجه کوب کياديلرکه:
حتی حاضرلنگان اورنلر يتهادی. بو وعظ جمعيتنه اول
رشدی صنف قزارندن مطهره خانم ايله حدیچه خانم
طرفندن قرآن اوقلدی.

ثانيا: رشدی صنف قزارندن: فاطما خانم، منيره خانم،
صافوره خانم، حدیچه خانم، فاتحه خانم مولد شريف
اوقدیلر.

ثالثا: معلمه حلة الکمال خانم طرفندن کلام الله دن
فائده لی وعظ سويلندی. معلمه دن سوگره رشدی صنف
قزارندن: طوم هتپرور ترقیپرور عیف الله افندی
عبداللین قزی فاطمه خانم طرفندن مایتمزی صاقلاو
توغرسنده، مطهره خانم تکبرک توغرسنده، صافوره
خانم نیمه طوغرسنده. وابتدائی ۲نچی صنف قزارندن:
نسیمه خانم ودخی برنچه خانم حسن احلاق طوغرسنده.
و۳نچی صنف خانم لرنندن: نفیسه خانم، حدیچه خانم،
عائشه خانم، ودخی برنچه خانم اوکو و اوکو و اوکو
صونده گوزل گوزل وعظ لر سويلدیلر.

وعظ لر سويلنوب بتدکدن سوگره ابتدای ۱، ۲، ۳، ۴نچی
صنف خانم لری صلوات شریفه لر و مولد شريف و ملی اشعار
بک گوزل حتی جمعيتنه گی خانم لری یغلا تورلق درجه ده
اوقدیلر.

بو قزارک وعظ لرن، ملی اشعار ایتولرن جمعيتنه

اولان خانم لمر بک یار ایدیلر؛ حتی وعظ لر سوکنده مل
اشعار صلوات سوکنده رحمت! رحمت! طاوشلری ايله
نهوی یا کفر ایدیلر.
شو کون ساعت ۵ ده جمعیت دن طار الدیلر. جناب
حق حضر تلری بوندای یخشی اشلری کوب کره قیلورغه
معلمه ار مزه موفق ایلسون ديه مقاله می بترمه.
شو جمعيتک اولان خانم لرن برو.

اداره

بو مقاله نی درج ایتما و چیلک و جوابده ویرما و چیلکنی
مناسب کوریلوب بومکتوبنی درج اولنیمه چق اوراق
آراسینه آطلهش ایدی. فقط نچک بولسه ده تکرار بر
دفعه کوزدن کیچرلکده، آخوند حضرت اوند،
چلمه سی کوریلوب خلاف شرع بر اش اولیمه چغنی
درک ایدرک درجنه قرار ویرلدی.

بویله جمعیتلر شویله دیانتلی کشیلر خانه سنک بولمغانک
شرعا و عقلا ممدوح بر اش کورنمیدر. شونیده علاوه
ایک لکده بویله جمعیتلر بویله اورنلرنک اولدیغی وقتک غز یته
و ژورنالرده اعلان ایتو مقصود اولدیغنده خاتون کشیدن
یاز درمای حکایتیه فلان فلانوفنک کریمه سی شویله وشو
مطلبدن وعظ ایتمش. و فلانوفنک کریمه سی شویله وشو
مجبندن سویلاش دیهرک حانه صاحب ارکک کهمسه
ننگ یازوی مناسب و مطلوب بدر.

غوگل

اونه غوگل توشم غوگل نیلم کوکلم کوزم غوگل
غوگلگه یوزیل اوندی بیت نیچک صاغنماسون کوگل
غوگل سن بیک ادیب بولدک جر وساتیره لر یازدک
خیال رومان هجواردن روسیده بر بنا صالدک
غوگلنی یخشی تازعه تیوش دیب توصیه یازدم
کتابلرک تاتارچه نیز نشر ایتسه م ایدی غوگل

شعر رومان درام کبی ادبی بارچه اثرردن
 یمان یخشی، بوزوق نوزوک، خلق عادت آلا کوکل
 اثر لرگنی تاراتسام کور یاوروپا اخلاقی
 تاتار خلقی آراسینه دیوب او یلیم جانم غوگل
 قز قدر دم تاتار لر نی یوبیلی کیچه یا صارغه
 پیغه بر مولدی اول کیچ فالوب تورسون دیدم غوگل
 کوکل قندیلنه آویزه ایتدم اسمکی بالا
 مجسم بر خیاله عاشق و پروانه من غوگل
 (غوگل پروانه سی)

صاچ کیترو

شرح الطریقه جلد ثانی خادمی دان نقل ایلدم صحیفه

۱۳۳۹ هـ

آفات بدن غیر مختصه بعضو بیانی ده لعلک سمعت
 حدیث احلقوه کله او اترکوه کله (وقوله احلقوه) یدل
 علی جواز الحلق وهو مذهب الجمهور الخ وقد حلق
 المصطفی صلی الله الخ رأس ابنی جعفر بن ابر طالب
 رضی اه وعن ابی داود ان النبی الخ فقال مه احسن
 الی شعرك او احلقه الی آخره بو اعلک سمعت دیمش
 سوزی حواله اوله دور ما قبل ده ۱۲۲۹ صحیفه ده مذکور
 بیانه (ومنها القزع) شرح حنده لعله آفات الید باینده هر
 ۱۳۷۱ صحیفه ده و جمله ما ذکرنا فی هذا المصنف التاسع
 ثمانون شرح حنده ثم لندکر ما ذکره المصنف فی الحاشیه
 دان فی الجمله باروب ایته دور (ومنها ترک) خلق الرأس
 والعانة وقص الاظفار الخ ای من الافات الغير المذكورة
 الخ بو سوزلر جامع الصغیر دن مأخوذ دیه دور خادمی
 انتهى.

مولوی خادمی ننگ بو سوزلرینه قاراغاندا ساچ
 کیدر مک سنه تقریری گنه اولمی بلکه سنت فعلی ده
 اوله بلکه قولی ده اوله دین و معیشت تقریری دیبکنه
 قالدوره دور.

قصورینه تأسف ایدوب ولا تکن من القاصرین

قولنی در خاطر ایتلمی

دین و معیشت محرری کا اوتنامز درج ایتماکنی.
 اولوغ قشتروده امام آخوند عبدالکریم تنکری
 قولوف.

اداره

ایشته فارئن کرام حضرتانی! فاضل محترم آخوند
 جنابلرینک، خلق سنه قولی و فعلی بولوینه کتورکان
 دلیللر ننگ برسی. خادی حضرتلرینک (وقوله احلقوه
 یدل علی جواز الحلق وهو مذهب الجمهور) دیکان
 سوزی ایش.

۲ نچیسیده شولوق صحیفه ده خادمی حضرتلرینک
 (والصواب الحل بلا کراهة) دیکان سوزی بولسه کرک.
 ۳ نچیسیده شولوق صحیفه ننگ آخونک (واعدل حدیث فی
 المقام قول حجة الاسلام) دیکان سوزلری بولسه کرک
 خانه سده خادمی کتابی اولانلره مطالعه قیلولرینی
 توصیه ایتهمز بزم خادمیده ۴ نچی جلدده ۲۰۹ نچی
 صحیفه ده در.

موندای نقیض مدعی نی منتج بوله تورغان دلیللر نی
 کتور و بده حق و حقیقته قارشو مقابله قیلو نند. این کشی
 لر ننگ اشتری ایدیکی مستغن عن البیاندر. بزم ایچون
 جای تأسف شونسیغنه در که بر کیمسه ننگ موضع ضرر و
 رتدن بشقه یرده قیلیمخان بر اشینی هر وقت قیلهدر
 ایدی دیمک همده شول کشینک "ایکی اشنگ بر سینی
 قیلسه گز یاری" دیکان سوزنی، البته بر سنیکنه قیلد
 گز دیدی دیمک (من کذب علی متعمدا) وعید
 پیغمبر یسنه مظهر بولانی موجب بر خصلمت مذمومه
 ایدیکنی فاضل محترم آخوند حضرتلرینک بزدن آرتق
 بیلیمکیدر. قصور ننگ قایو طرفک ایدیکنی تعیین قارئین
 کرامه محولدر.

اوفادن مکتوب

محترم محرر افندی!

توبانده گی مکتوبه نی جریک و ژورنال کزده درج

سطر عبارهلری ایله ژورناللری آر قلی یازوب بلد
رمك لرینی رجاء ایدرم. امتحانده اولغان بر خانم.

شعر

اوتکان نومردن ما بعـ

ای جماعت یافلامایمن
خاتون قزنی ایرلرنی
یارامغان اشنی کورگاچ
اویالتادار یوزلرنی
بعضی باشلر آوله نه لر
قز آلالر براقسیدین
خاتوننی هیچ طیمایدن
هیچده قورفهای اویاتدین
خاتوننک یوق یاولغی
شایچه دین یوریدن
غیمنازیه دین چقغان دیب
نی قیلورغه بلمایدن
غرورلنوب صوبرانیه ده
صاتا اسلام آطونی
یش مسلمان یگتینی -
طانشترا خاتونی
پیغمبرنک سنتی می؟
یاخود قرآن قوشامی؟
دینم اسلام تیوچیگه -
بو اش برده اوخشامی
بعضی آدم خاتونلری -
صوبرانیه غه بارالر
مارچه کبی قولتوغینه -
استودینت لر توتالار
بیتلرینه ماده بران -
قصه یوبقه کیاوشه

قیلمقکزنی رجاء ایدم.
اویا شهرنده صدرالدین نذیر وفنک مکتبنده کامله
خانم قاسموانک و معینه لرینک تربیه ونظارتک یوزدن
زیاده قز طلبه لر اوله رق ۱۳ نچی آپریاده امتحا
نلری باشلاندى اول کونده امتحان لرنده اوچ یوز
دن زیاده خانمار امتحاننی کوررگه کلمشار ایدی
امتحان اولنده کلام شریف اوقولوب ملت اسلامیه
نک ترفیسنه چالشق حقتده گوزل بر نطق سویلا
ندی بو نطق ایسه جمله خانمنک دقتنی جلب اید
وب قیلبرینه ملی روح کرگزدی. طلبه لر اوچ صنف
رشدی ودورت صنف ابتدائی دن عبارت اوله رق
رشدیه لیلر کلام شریف، حدیث، نحو، صرف، فقه
قرأت عربیه حفظ الصحت، تاریخ، جغرافیه، حساب،
املاء عربی کبی شیلر دن بیک گوزل درچه ده امتحان
ویروب خانمار طرفندن آفرین وتحسین صد الر
یله تبریک ایدلر لم قول هنرلرینی ده گوزل
درجه ده اوگرانوب ادب، حیاء، و اخلاق درس لر
ینی ده گوزل تحصیل ایتمشلر بو کورکام خدمتلرینه
رحمت وتشکر دن باشقه ایته چک سوزلرمز یوقدر.
کامله خانم معلم زفر قاسمی جنابلرینک اهلیه سی
اوله رق ترویسیکی ده تربیه لانهش حضرت ایشان
معلملرندن غزه الله افندیکنک قزیدر معلمه کامله خانم
اویا شهرنده بش سنه ظرفنده بیوک خدمت کوستر
دی واوزندن تربیه لانوب سیکز قز چیتکه معلمه
ایدوب بیارلدیلر.

هم قز بالالرنی ادب و اخلاق دائره سنه تربیه
قیلمق حقتده اوزی طرفندن تألیف ایدلکان خانملر
اصلاحی نامنده گوزل بر رساله سی ده باردر کامله
خانمنک ملتیز ایچون بولغان خدمتی تقدیر ایدلسون
ایچون بر دانه سنی اوشبو مکتوبیم ایله برابر عدالتلو
دین و معیشت اداره سنه کونردم ممکن اولسه اداره
طرفندن بو رساله نرسه گه خدمت ایتدکنی بر ایکی

قوچاغینه روس قوچوب
مازورقه نی بیوشه
دورت بش آیلیق بالارین
ایری قاله در قاراب
ای جماعت اویلاب قاراک
بو اشلمر بزکه خراب
بویغه یتکان قزلرون
اؤلا روس قوچه در

ریستارانده کابینتده -

برگه کوفی اچه در

ماسقارنده ماسقه کیو

پیغمبردین فالغانمی؟

بن کافرگه اوخشایم دیب

الله عبرت آغانمی

ای عالمیر خبر بیرک

الله کتاب قوشامی؟

محمدنک امستینه

بو فعل لر اوخشامی

پیغمبرنک امتی مز -

امت اسمن یورته مز

بو اشلرنی یشرو برلن

دینگه قاره سورت مز

رضا بولسه بعضی آدم

اوز بالاسی آزغانغه

کوزن یوممای عیب ایثار

توغریسون یازغانغه

بعضی آدم بایکم ایثور

سین اوزگده آزغان دیب

بعض لری رحمت اوقور

توغریسون یازغان دیب

بنی یاوز دیو برلن

زنهار باگا باقماگز

کیده بولسه کوب یاوزلق

خدای ایچون تاشلاکز

بزنگ تاتار آراسنده

بعضی آدم سوزلری

سین کیم بولدک دیو برلن

قارالادور یوزلری

ای جماعت تمام قیلدم

زنهار عیب ایتمهگز

سین اوزگده وفاسز دیب

یازوچی نی سوکهگز

حسن الدین حمیدف

تورلی خبرلر

زالاتا اوست اویازی طایش اولندن محمدمادی فضل

الین نام کیمسه ننگ خبر بروینه کوره مذکور اولدن

یکرمی قدر کشیلر بالارینی ایارتوب طایشقه یکر

می بش چاقرم مسافه ده بولغان یمامش نام روس

اولینه ۲۹ نچی مارتده پاسخه بیرامی ایثارگه کیتکا

نر ایهش. بونلرنک قاره بختلرینه قارشو اول

کوننی بیک سوق بولوب بوز قاتش قارلریاوغان.

یولدهغی پاخذه چیلرغه بو سوق بیک تاثیر ایدوب

بونلرنی یولده اولغه بر چاقرم مسافه ده قالورغه

مجبور ایتمش. شولایده بولسه سکز قدریسی اولغه

اوز آیاقلری ایله کروب یولده قالغان بالاچاغا وابد

شد نی خبر ایتمک نلر.

روسلر بو مسافرلرگه اکراما چینالوب باروب

طاقتلری کیسلمش اولانارنی ناسیلکه ایلان آلوب قا

یتقانلر. کوب دوالر ایدوب برار حاللرینه کتورکا

نلر لکن اراده ۲۶ یاشارلک بر یکت ننگ حالی

بیگر اک ناچار اولدیغندن زیمسکی بالینتسهغه یبارسه

لرده بر ساعت دن صونک وفات ایتمش.

♦♦ اور السكى اوبلستده ايلك شهر نندن خبر بيرولرينه قاراغانده ايلك اهاليسى ۳ ۴ سنه دنبرلى بالالرينى اصول جديك ايله اوقتسه لرده بالالرينك ثمره سز و بهره سز اولدقلرينى كوروب بوندنسكر. بالالرينى اصول جديك ايله اوقتماينچه اصول قديمه ايله اوقتورغه اتفاق ايتمشلر حتى ۳ ۴ سنه دنبرلى اصول جديك معلمى بولوب تورغان برينى بوسنه مؤذلك گه انتخاب قىلو ايچون پريغوار جيناب آبلصنوى پيرولينيغه بير سه لرده بومعلمنگ اصول جديك معلمى اولديقيچون كوب كيمسه پريغوار دن اوز اسملرينى ايتسيالنى صورتك قايتاروب آغانلر.

معلم مذكور اوقاغده امتحانغه باروب مؤذلك اوقازينى كوتوب تورغانك ابلصنوى پيرولينه استاينچنى پراؤلينييه آرقلى اوقاز بيرامى ديب اعلام ايتكان. بناءعليه اهاليك اصول قديمه ايله اوقته تورغان بر معلمنى مؤذلكككه انتخاب قىلو فكر نك لرايمش

قزان

قزاندن خبر برولرينه كوره قزانك پچان بازارى جامع شريفينه قاسموف اوبازى اسكى جوطاى قريه سينك ملا محمد طيب افندى التونباينى معاه خلقى نك امام خطيباى قه انتخاب قىلوب بر كان پريغوارلرى اوتوير ديت ايدلوب مومى اليه افنديك منشورى كلمش ايمش. تبريك ايدامز. قزاندن واطر افندن يازو لرينه كوره مومى اليه ملاطيب افندى هر جمعه ده وعظ و نصيحه سويلب قزان اهالي سينك كوكلارينى شادلندر مقده ايمش.

مومى اليه افنديك محبوب قلوب اهل ديانت بولوينك بر سببده اصول قديمه طرفدارى بولوى ديب يازالر. اهل قزانده اداشقانلقلارينى بيله باشلاغانلر ايكان.

غوصودار ستؤيننى دوما.

مجلس، ۲۱ آپريل ساعت ۱۱ده كنانز ژولكو نسكى نك تحت رياستنده آچىلوب معارف نظارتينك اسميتاسى قارالا.

قاپوستين «راسخود اسميتاسى ۶۴ ميليون روبله حساب ايدلمش كه بلترغى غه قاراغانك ۱۱ ميليون روبله ارتقدر. بو صومما كوب توكل، بسز كوب اسميتالرده، قوه ماليه مز نك نقصانه بناء كيمتورگه اجتهاد ايتدك. فقط بو خصوصه يعنى روس خلقنك مطلوب در جددن تحصيل و تربيه كورمى خصوصه نه قدر اولسه اولسون راسخوددن قچارغه يارامى ممكن قدرلى آرتدرغه اجتهاد ايتارگه كيرك» دى. خاصمهدف، قفقازيه مسلمانلر نك معارف اشلر نده غايت آيانچلى بر حالده بولولرينى واشقولالر نك عددينى آرتدرو تيوش ايكانلىكنى بيان ايتيه. او طرفارده زيمسكى صاما اوپراؤلنيه اولمديغندن معارف نظارتى نك بو خصوصه كنديسى اجتهاد ايد رگه كيرك. برده قادينلر نك ترقى و تمدننه سعى وغيرت ايتارگه كيرك» دى.

ينيكيف، شرقى و جنوب شرقى اوكر و غلرينه تعيين ايدلكان صومما نك تيكز بولمديغنى و او طرفلرده تعليم و تربيه اشلرنده كوچلاب روسلشدر و پاليتقيه سى دوام ايتديگنى و بونك، سامانلر ايچونك حكومت ايچونك ضررلى اولديغنى بيان ايتمشدر.

خارجى خبرلر

تركيه

۱۸نچى آپريلده كيج ساعت ۶ده خط همايون قرائت ايدلمشدر.

خط همايونك شيخ الاسلام نك قتواسى و خلقنك تلاوى بوينچه سلطان عبدالحميد نك تختدن توشريلوب كند يسينك تخت كه اوطوردىغى بيان ايتلگان. و صدر اعظم لق وظيفه سينه توفيق پاشانى تعيين ايدوب اداره مشروطيه موافق صورتده كابينيت تشكيل ايتارگه امر ايتلگان. شيخ الاسلام ضياء الدين افندى اورننده قالمشدر.

صوگره کندی تبعه سینک حقوقه بر نیگز بولوینی و مملکتک ترقی و تعالیسنی تلادیکنی و مملکتک بعض بر طرفلرک واقع عصیان و فتنه لرنی باصار ایچون لازم کن تدبیرلری اتخاذ ایتمگی استیه رک دیورکه:

هر تورلی ملت اوزلرینک عثمانلی اولدیقلرینی توشنوب مساوات و عدالت کولکه سنده بر برسی ایله دوست یاشارغه اجتهاد ایدهجکلرینه اعتماد ایدرم. ۱۹ آپریله دیپوتاتلر پالاتاسک مجلسی آچیلوب اطنه ده گی فتنه حقدنه مذاکره باشلانیه. بعضیلر غویبر ناطور ایله داخلیه مینیستری صودقه بیرونی عرض ایتهلرده عرضلری رد ایدیابوب ناظرک بالذات اوزینی چاقرو معقول کوریله. داخلیه ناظرلی حضور نده عادل بک اطنه دن کیلکان تیلیگراملری اوقی. دیپو تاتلر مسلمانلرغه هجوم ایتموده ارمنلرینی عیبیلیر. مسلمانلر باری اوزلرینی قوتقارو ایچون گنه هجوم ایتم یز دیلر.

داخلیه مینیستری، اشنک اصلی نیچک اولدیغنی بیلمدیکندن تفتیش کامیسیه سی بیاررگه کیرک»دی. اطنه طرفلرنده همان ارمنلرگه هجوم و اوترو دوام ایته دیار بکر طرفلرنده کوردلر، ترکلر وارمن لرکه هجوم آیتوب اوتروه لر. طالیلر. اویلرینی یاندرالر.

بروسه ده، استانبولدن قاچقان خواجه لر خلقنی عصیان چغاروغه دعوت ایته لر. آنده گی عسکرده بونت چغارغان. غنیرالیموس محمود شوکت پاشانک امری بوینچه بروسه و مرسین گه سلانیکدن دورت پولک عسکر بیارلگان. آلبانیا و ماکیدونیا ده طنچلق.

یکی کابینیت شو طریقه تشکیل ایدهمشدر: صدر اعظم توفیق پاشا، داخلیه ناظرلی اسبق صدر اعظم فرید پاشا، حر بیه ناظرلی صالح پاشا، بحر بیه ناظرلی رضا پاشادر.

سلطان عبدالحمید حاضر سلانیک یاننک ویله آلا تین سر اینده طوره. بو سرای بک معهور و کوزل بر سر ایدر.

سلطان عبدالحمیدنی توشررگه اجتهاد ایدنلردن برسیده دیپوتات اسعد پاشادر. بو آدم کوبدن توکل

سلطان عبدالحمیدک خدمه لرندن بری ایدی. اناطولیده. ارمنلرینی طالاو، اوترو و اویلرینی باغو همان دوام ایته در. بو سبدن فرانسه کیره سیری اناطولی ساحلرینه کوندرلمشدر. تیزدن ایتالیا صوغش پارا خودی ده او طرفه کوندریله چک دیلر. بش مک قدر ارمن قاچوب بیروت ته کیلگانلر. همان بونلرک مقداری آرتمه در.

اطنه ده گی عصیانده اولکان ارمنلرک مقداری یکر می مک لرگه بالغ دیب بازه لر.

غنیرالیموسک عرضی بوینچه. پالاتا اوچ اعضا دن مرکب بر کامیسیه یلنر سرایی کاسه سنی تفتیش و آنچوتینی قارارغه تشکیل ایتمش ایدی.

ایشته بو کامیسیه یلنر کاسه سنده ۴۳۰ مک صافی یونکت، اجنبی بانقه لرنده گی کاغدلرک اسپیسکه سی، قیمتلی طاشلر برله طراو بر صندوق و آچلمغان ایکی صندوق تورلی قیمتلی نرسه لر طابقانلر.

ایران

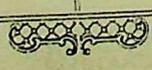
ایرانک حالی کیتدکچه ناچار لانه قده در. شاه نک سرایی بتونلای فقیرلنکان کوبدن توگل گنه، تورلی قیمتلی طاشلر ایله مزین و مشهور پالوشاریه خریطه سنی زاقلا دقه صالحان. شاه اوزیده قورقوده. طرف دارلری همان مشروطه چیلر طرفینه کوچه لر. بو خبرلر آنی خفاغه صالا. نیشلرگه بدی.

تبریزدن اون چاقوم مقدارنده رحیم خان قوما نداسنده گی اطلی عسکر تبریزده گی اطلی عسکر- لرگه آنا باشلاغانلر. بونلرغه مقابل بو طرفن ده آتو بواغان. رحیم خان عسکرندن برکشی اولکان: قالغانلری قاچقانلر.

تبریز

انجمن طرفندن، اداره مشروط و حریتنی بیرو و مجلسنی دعوة کونی نک تعیینی خصوصنده تیلیگرام آلتخان

شاه نک طوغان کوننده بیرام ایته لر. طوب ملتقلر آتوب شادقلر اظهار ایته لر. اوراملرنی فلاک ایله زینت لگانلر.

اورنبورغ خبرلری

تصحیح

محترم محرر افندی!

اوشبو تصحیحی معتبر (دین و معیشت) مجله سینده
درجکرنی اوتندم. محمود باینک و کیلی محمودگری فیض اللمین
محمود باینک (فریاد و تأسف) نام مقاله سنده اوچ پطارلی
مدرسه نی احمد بای صوماسندن غنه صالحان دیوب
کورسانکان. بلکه ده هضم نفس ایچون بولسه ده بولور.
لکن آنک اصلی محمود بای فانتورندهغی آنچو ط
دفتر لرینه قار اغانده مذکور مدرسه ننگ بناسی سکسان
طوقز منک آلتیوز آلتمش دورت صوم سکسان
دورتینگه توشکان بو صومانک فرق دورت منک
آلتیوز صوم آلتمش بش تینی احمد باینقی اولوب
قالغان فرق بش منک اوچیوز آلتمش دورت صوم
اون طوقز تینی مکاریده گی اوچی آراسنک مشترک
بولغان حسینفسکی پادؤوریه ننگ داخودندن جینالغان
کاپیتال دندر.

عریضه

اورنبورغده حسینوفلرنک املاک و قفیه سینده متولی
بولغان ذاتلرغه

حرمتلو متولیلر!

بز اورنبورغ مسلمانلری و آلتنچی مسجدکه تابع
محلہ قارتلری سزکه عرض ایدمز مدرسه حسینیه
حقتدغی شکایتلرنی و آنی اصلاح فیلو حقتدغی مطلب-
لرمنی:

معلومنکز اولسون: مرحوم احمدبای اوزی سلا-
مت وقتده مجاسلرده وغیری اورنلرده بزنگ هر قایو
مزغه اوزینک خیر خواه ایکاننی بلدروب کوب سوز
لر سؤیلادی کوب وعده لر بیردی:

سز بالالرنکرنی اشقولاغه بیروب روسلر قوانده
تربیه ایتدرودان قورقاسز بالالرنک دینلرینه و اخلا
قلرینه کیمچیلک کله دیب هم واقعا شولای اول.
مین سزکه اوز صومامدن بر دینی مکتب آچوب
قاره کومر کبی بالالرنکرنی آغار تو اجتهادنه کره من.
دیانتلی یغشی معلملر قویامن بالالرنک مسلمان معلم

لر تربیه سنده اسلام روحنده تربیه قیلنوب تمام دین
اسلامنی اداب، اخلاق اسلامیه نی بلوب کامل مسلمان
بولوب چغارلر هم معامله کز که ضرور بولغان یازو
حساب روس تلی اویره توب چغار امن دیدی. شول
مقصد ایله مکتب آچدی معلملر قویدی، احمد بای
ایتکانچه بالالرمز او قور و بازار بولوب دین بلمی
عبادات اصولی بیلدیلر، ادب و اخلاق اوگره نوب اسلام
عبادتلری الفتلانوب چغار بولدیلر، مکتب، بزنگ
رغبتمزنی آرندردی بالالرمزنی بو مکتبکه بیرور گه بیرور گه
آشغا تورغان، آلمی قالسدر تأسف ایته تورغان
بولدق.

احمدبای بزنگ رغبتمزنی کورکان صاین مکتبنی
ضور ایتوب معلملر اماملر یتشدره تورغان مدرسه
حالنه کیتوردی. احمد بای سلامت وقتده مدرسه
عبدالعظیم حضرت ایله دیانتلی مدرس و معلملر نفوذنگ
ایدی، بز آلارغه اعتماد ایدوب بالالرمزنی بیر
ایدک.

نیچه یلنردان بیرلی شول روشده دوام ایتکان
مدرسه احمد باینک وفاتندان صونک خصوصاً بو یل
یولندان چغوندن چقدی، حاضر مدرسه نی فساد منبعی
بوزو فلق اورن دیب بله مز، چونکه مدرسه حسینیه
شاگردلرینی هر تهمتلی اورنلرده فسق و فساد محللر
ده کورهمز بز کوب خلق بونی بیک آچق صورتده
اثبات ایدرکه قادرمز؛ رمضانه روس نومرلرنده
آشاب یوروکانلرینه قدر بله مز، نماز اوکو توکل
فرضلقینه اینانوچیلریده آذر دیب بله مز.

اوچ یوز شاگردن کلشکی آزغنده سی بولسه ده
مسجدکه کروب نماز قیلغانن کورمیز، بلکه نماز
وقتنده خلق نفرت ایدرلک قیافتده اورام بوینچه تور
کم تورکم تما کی تارتوب یورکانلرنی کورهمز.

بو اشارنک اسلامیت نظریله دیانت کوزیله قاراو-
چیلر قاشنده قباح و عیب اشار اولدیغنی سزده اقرار
ایدهرسز. شاگردلرنکرنی بو روشده بوزو قلغینه
سبب دیانت سویمکان حریت دیب خاتونلرنی بتا کلاب
مجمع ناسده نیاتلرلرده یوروکان معلملر اوچیتلر دیب
بله مز.

مدرسه ننگ اداره سنده بولغان مدیر ایله دیندار

خصوصاً جناب لا یزالنک (ولا تکتبهو الحق وانتم تعلمون) دیرک کتمان حقندنه قیابوی بزی بو کوی صرف بهتانلری ابطال قیلمای و حقیقت حالی بیان ایتمای قالدوررغه مساعده ویرمدی.

بونی یازوچی کندنه محله کشیسی عنوانیه بویاسه ده محله ننگ حقیقت حالندن خبردار اولمیان، خصوصاً بو محله ننگ مدرسهلرینک طنچ یاشاوینه اچی کویکان بر آدم بولمالی در.

آنک یازدقلرینه انصافلی محله کشی لریده انانه بلماسلر ظن ایدرم.

وقت ده یازامش مقاله ده محله اهالیسنه و باشقه مدرسسه حالندن خبردار اولان ذاتلره معلوم اولان خطالردن بریده «محله خلقی مسجد مدرسهنه فارارغه پریخود وراسخود حسابلرون اوزلری پورتوب بلوب طوروررغه تلیرلر. جیلوب بیرلکان آچه لرینک فایده کیتولری بلماکچ حسابلری کورساتماکچ کشی یاردم اینارگه ده آورسنه باشلی در». جمله لریدر. من کندم ۹ سنه مدرسسه ده یاشادکمدان مدرسسه ننگ خارجی و داخلی اشلرون یازوچیغه نسبتاً اون درجه یخشی بیلهمن.

مدرسسه گه هر سنه محله بایباری جیلدقنک راسخود و پریخود دفترلرنی کندی المریله آقتاروب «نه قدر پریخود و کوبه و راسخود بولغان ایدکنی» محاکمه ایتدکلرون، بر اوزمکنه دگل بتون شا کردلر دخی اثبات ایدر، بو مسئلهنی یازوچی حقیقه محله کشی سی اولسه اوزیده انکار ایدهمز.

فقط جبلی عداوتندن ناشیغنه یازمشدر. بو محله اهالیسی درواقع بش سنه یاخود اوج سنه لر مقدم بر اغزدان اش کوره لر ایدی. عادت معروفه اوزره مدرسسه یه جینالوب آچه طوبلی لر ایدی. مدرسسه ننگ مادی جهتنی مکمل صورنده دیرلک یرینه کیتورلر ایدی.

بو صوگ سنه فقط مقاله یازوچی کبی بر نچه کشی ننگ تلبیسات و اغوالری سایه سنده؛ محله اغنیاسی ما بینندان اتفاق کیتبراک تورهدر. مدرسهنه پک صالحن قاراش ایلان قاریلر. حتی اکثری چاقرغان جیلشدرغه کیلمادیلر. سببی ایسه مذکور یازوچیلر

معلملر ننگ رضالغی یوفلغینی بز که آچق کورسته در. اول شا کردلر ننگ هر وقت مدیر ایله دیانتلی معلملر ننگ مدرسهدن چغاریلون طاب ایتولری اوزارینه موافق حیر قیدسز معلملر طلب ایتولاری. ایدمی بز متولیلردن طلب ایته مز هم طلب ایتوکه احمد باینک سوزی وصیتی بوینچه حقمز وار دیب بلامز، عموم ملت فائدهسی کوزه تملکان بو دینی مدرسهنی احمدبای سلامت و فتندهغی روشینه قایتاروب حاضرگی نچار. لغندن قوتقار مافکنزنی و اصلاح قیلغان وقتده دین عالم لرینک مصلحتیلر بولوینی بالالرنک و لیباری و کیلنری مشاوره سیله اصلاح قیانبونی صوریهز.

اگر بو روشده متولیلر طرفندن دینی مدرسسه که دینی روشده اصلاح بولماسه بز مفتی حضرتکه مراجعت ایله طلبه ننگ فعلیتکه چغاریلوینه اجتهاد ایده جکمز ملتیز قولنده بولغان بو دینی مدرسسه ننگ بوز و قلق منشاکی بولوب بالالرمز ننگ و دین قرده شلمز ننگ بوزو لوب دیانتسز اخلاقسز بولوب چغوینه رضا بولاچق توکلهمز.

محرر افندی!

جنابگز دن اوتنهمز اوشبو عریضه مزنی یعنی مدرسه حسینیه متولیلرینه بیرلکان عریضه مز ننگ صور. تینی اوزگرتما ینچه «دین و معیشت» ژورنالیته یازما فنکزنی.

قلعه اچی محله سی

محرر افندی!

بنم توبانده گی مقاله مه «دین و معیشت» ژورنالنه اوزون ویرسانکز ایکان؟

وقت ننگ ۲۵۷ نچی نومردسند، اوزن بورغده برنچی محله ننگ حالی عنوانلی بر مقاله یازلوب امضاسی محله کشیسی بولسه ده بونی یازوچی حقیقتدن منکرلرچه مسافه یراق بولدقندن؛ بو کشی محله ننگ بارشینه عدو اکبر بر کشی ایدکنی در خاطر ایدرک بنده بو مقاله یی یازودن کندمی طیه آلامدم.

اغواسی در باشقه دگل در.

یازوچی کبی شخص لر اوپر اودان آچه آلوب کندو آچه لرون خیراته صرف ایدودن تخلیص ایدو ایچون بونکار چاده کوب سوزلر سویلادیلر، تعدادی ممکن دکل افترالری ده حضرت اوستینه یاقدیلر.

حتی عقل سز صبی کبی یا که بر سفیه لا یعقل کبی لری حضرتک درس ایتوبنده مداخله قیلوب تل اوزاندیلر. علم نه؟ معرفت نه؟ بر تینلک خبری اولمیان عمیانلار فلانچه نرسه لر اوقتورغه ایدی؟ مدرسه گه باشقه محله لر کبی پراغرام فاداقلیسی ایدی؟ درس لر کونینه فلانچه قدر بولسون ایدی؟ کبی بلور بلماس وظیفه لری بولمغان بر مسئله حقتک هم مکالمه ایدوب ابلیس کبی اویدن اویگه یورو- دن ده توقتامدیلر.

برنجی محله شاگردی ع. خ.

زاهدالله حضرت شاگردلرندن متولیلرینه

آچیق مکتوب

محترم متولیلر!

معلومنکدر بز علوم دینیه شاگردلری استاذمز حضرتک اجتهادی وسزلرنکده وظیفه لری بکز اولان مادی تعاون ویاردملری بکز سایه سنده نیچه سنه لر ایسکی ترتیب ایله متولیلی اولدیغکز مدرسه ده اقتدارمز داخلنک تحصیل علوم آلیه ودینیه به طرشدق. وایسکی ترتیب ایله تحصیل نهمسی اوله رق ۲-۳ سنه افدام تاریخه قدر مدرسه مز علوم دینیه اوفوچی طلبه لر ایله خنجا خنج طولی ایدی. وشول ترتیب سایه سنده مدرسه مز دن بهر سنه ۴-۵ طلبه چیغوب امام ومدرس ویاخود امام ومعلم لک درجسینه نائل اوله رق مسلمان قریه لرنده امامت وتعلیم ایامکله مشغول اواقمده لر ایدی.

وشول ترتیب سایه سنده اطراف واکنافدن علوم

دینیه والیه وعربیه تحصیلی ایچون کلکان طابهلرنک عددی هر سنه نکی سنه سابقه سینه نسبتله آرتهمده وکوبایمکده وبناء علیه اولکی مدرسه نی بر نچه مثلی قدر دخی زور ایتهمقنک لزومی کورنمکده ایدی.

شول سببار که بنأ حضرت استاذنک سزله استشا رهسی وعمومنک مصلحتی نتیجه حسنه سی اوله رق ۱۹۰۷نجی سنه ده مدرسه نی زور ایتورغه قرار ویر دیکز وبالفعل ایسده مباشرة ایدرک مدرسه هزی شوشی حالکه کیتردیکز زور ایتدیکز.

فقط شونسیده کوب کشیکه معلومدر که مدرسه نی

زور ایتو ایچون ملتن آچه جیناغان وقتک "مدرسه

مز کچکده چیتدن کیلکان ملت خادمی اوله چق طابه

لر سنه بسنه آرتهمده ومدرسه که صیماغاندن بو بیچا

ره لر مسجد سندرهلر نده برسی اوستونه برسی یا

طرائق درجه طیفزلقده یاطهمده لر. بو بیچاره لرنی

موندای راحتسزلکلر دن قوتقاروب بر آز راحت

ایله تحصیل علوم فیلسونلر ایچون مدرسه مزنی زو-

ر ایتورغه قرار ویردک. بناء علیه ای همتلی ملت

بویله خیرلی اشکه یازدم ایدیکز؟" دبه بزم کبی

چیتدن کلکان طابه لر نک راحتسزلکلرینی وسیله قیلوب

آچه صورادیکز. ملتن بو سوزلری کزنی توغری بیلوب

آچه ویردی

فقط تأسفی ومنکلر چه تأسفکه سزله بو سوزلرنی

ملتن آچه صوراغان غنه ذهنکز که کتورکانسز ایکان.

آچه جینالوب مدرسه لر زور ایوب اش فعلیتکه چقغا-

ندنصونک سوزلر اوزکاردی نیتلر باشقاردی. زورا-

یغان مدرسه شهر بایلرینک ریصوری تر انتاس یاخود

پرالیوتکه ده کنه اوطروب کیله تورغان بالالری نه ایرکن

چیلک ایله اویناب تیلکان وقتلر نده غنه اوقورغه دیب

زور ایتلغان بو ایوب چقدی. آخری وار

بغری یانق شاگردار.

ناشری محمدولی عبدالغنی اوغلی حسینوف

محرری فیض خان داودف.